

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 13 februari 2018
Portefeuillehouder(s) : wethouder Haring en Ivo ten Hagen
Portefeuille(s) : Duurzame Samenleving, Klimaatbestendig 2050
Contactpersoon : W. van Bodegraven
Tel.nr. : 8304
E-mailadres : bodegraven.w@woerden.nl

Onderwerp:

Intentieverklaring Meerlaagsveiligheid Utrecht

Kennisnemen van:

Het besluit van het college om de Intentieverklaring Meerlaagsveiligheid Utrecht te ondertekenen.

Inleiding:

Door klimaatverandering neemt de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen toe. Dat levert risico's op voor onze economie, gezondheid en veiligheid. Het is van groot belang dat Nederland zich aanpast aan deze veranderingen.

Het Deltaprogramma kent voor de overstromingsproblematiek een Deltaplan Waterveiligheid, met daarin de maatregelen om Nederland te beschermen tegen overstromingen, en met het Deltaprogramma 2018 ook een Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.

Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie heeft als doel om Nederland weerbaar te maken tegen extreme weersomstandigheden door de gevolgen van overstromingen, droogte, hitte en wateroverlast zo veel mogelijk te beperken. Het is een grote en langdurige opgave om Nederland zo in te richten dat toenemende schade wordt voorkomen of beperkt. Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk moeten hiervoor gezamenlijk aan de slag. Lokaal en/of regionaal moet dit leiden tot een langjarige en planmatige aanpak van de problematiek.

Kernboodschap:

In 2014 heeft het Bestuurlijk Overleg Regioproces Neder-Rijn en Lek haar voorkeursstrategie voor het gebied aangeboden aan de Deltacommissaris in het 'Regioadvies Voorkeursstrategie Neder-Rijn en Lek'. De voorkeursstrategie bestond uit twee onderdelen:

1. Dijkversterkingen
2. Onderzoek in hoeverre maatregelen in de ruimtelijke inrichting bij kunnen dragen aan veiligheid (meerlaagsveiligheid).

Voor het tweede onderdeel is een voorstel aangenomen waarin is gesteld dat meerlaagsveiligheid wordt gezien als aanvulling op maatregelen in laag 1 (preventie). Het versterken van de dijken is het uitgangspunt, waarbij verdere invulling van meerlaagsveiligheid de gevolgen van een eventuele

overstroming moet beperken. Een overstroming is immers nooit helemaal uit te sluiten.

Programma Meerlaagsveiligheid Utrecht

Naar aanleiding van dit Regioadvies is gewerkt aan een programma Meerlaagsveiligheid Utrecht, dat momenteel in de opstartfase zit. De Intentieverklaring Meerlaagsveiligheid Utrecht is het startsein voor de volgende fase, samen met alle lokale en regionale partners in Utrecht. Dit regionale programma richt zich op zowel het verder ontwikkelen en uitvoeren van maatregelen in de 2^e laag van meerlaagsveiligheid, gericht op een overstromingsrobuuste ruimtelijke inrichting, als de rampenbestrijding en crisisbeheersing (3^e laag). Uitgangspunt bij de uitwerking is de gemeentelijke verantwoordelijkheid (RO, water & crisisbeheersing), in samenwerking met de waterbeheerders en provincie. Het programma geeft ook invulling aan een deel van het Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie, met betrekking tot het beperken van de gevolgen van overstromingen. In de aanpak zal de samenhang met de andere thema's (wateroverlast, hitte en droogte) worden geborgd.

Meerlaagsveiligheid (3 lagen):

Laag 3 – gevolgbeperking d.m.v. rampenbestrijding en crisisbeheersing

Laag 2 – gevolgbeperking d.m.v. ruimtelijke inrichting

Laag 1 – preventie d.m.v. waterkeringen

Intentieverklaring

De Intentieverklaring Meerlaagsveiligheid Utrecht (hierna: Intentieverklaring) is een document waarin de partijen de intentie uitspreken om samen te komen tot een aanpak voor hun gebied zodat in de toekomst bij hoogwater aan de kust, het Eemmeer en in de Neder-Rijn en Lek, waar redelijkerwijs mogelijk: slachtoffers, schade en maatschappelijke ontwrichting, worden voorkómen, veerkracht met betrekking tot wederopbouw wordt vergroot en evacuatieproblemen ten tijde van de crisissituatie worden verkleind.

In samenwerking met de gemeenten binnen de provincie Utrecht, de waterschappen Vallei en Veluwe, Rivierenland, De Stichtse Rijnlanden, Amstel Gooi en Vecht, Rijkswaterstaat Midden Nederland, de Veiligheidsregio Utrecht en provincie Utrecht willen we werken aan bewustwording en verankering van meerlaagsveiligheid in het beleid en handelen van de partijen in 2020.

Argumenten voor ondertekening intentieverklaring

1. Toenemende overstromingsdreiging

De overstromingsdreiging voor gemeente Woerden komt van rivier de Lek. Men verwacht meer extreme neerslag in het stroomgebied van de Rijn waar de Lek een onderdeel van is. Daarnaast stijgt de zeespiegel daalt de bodem. Dit resulteert in een grotere overstromingsdreiging.

2. Regionale samenwerking past bij aard van de opgave

De effecten van overstromingen houden zich niet aan bestuurlijke grenzen. Met de ondertekening van de Intentieverklaring bekrachtigen wij de regionale samenwerking. Zowel voor het ontwikkelen van kennis en inzicht, als voor het nemen van maatregelen. In de trits van 'weten-willen-werken' (de strategische 3-slag die de basis vormt voor het Deltaplan) zijn we samen sterker, kunnen we van elkaar leren én kunnen we samen slimmer investeren. In het gebied van Utrecht zijn meerdere samenwerkingsverbanden actief met betrekking tot klimaatadaptatie. Het programma Meerlaagsveiligheid Utrecht beoogt deze met betrekking tot het beperken van de gevolgen van overstromingen te faciliteren als ook de samenhang tussen de gebieden te bewaren.

3. Lokale overheid als krachtig bestuur

Met de Intentieverklaring maken wij helder zichtbaar dat wij als samenwerkende lokale en regionale overheden in Utrecht op dit onderwerp onze verantwoordelijkheid nemen. Voor gemeente Woerden sluit dit uitstekend aan op onze ambities en doelstellingen zoals verwoord in Actieplan Klimaatbestendig 2050. De ondertekening heeft voor Gemeente Woerden daardoor geen directe gevolgen, maar is voor ons wel

een extra stimulans. Ook benadrukt de ondertekening van de Intentieverklaring de gezamenlijkheid met omliggende gemeenten en andere betrokken overheidspartijen. Wij tonen ons organiserend vermogen als lokale en regionale overheden en versterken onze positie in de lopende landelijke structuurdiscussie op dit onderwerp. Vanuit deze heldere positie kunnen we makkelijker het gesprek aangaan en steun vragen bij bijvoorbeeld het Deltafonds of Europese subsidieprogramma's.

Financiën:

Deze intentieverklaring heeft geen op dit moment bekende financiële consequenties. Eventueel uit het programma Meerlaagsveiligheid Utrecht voortvloeiende noodzakelijke en/of gewenste maatregelen en investeringen zullen t.z.t. voor nieuwe besluitvorming worden voorgelegd.

Vervolg:

Gemeente Woerden neemt deel aan het programma Meerlaagsveiligheid Utrecht.

Bijlagen:

1. Aanbiedingsbrief intentieverklaring geregistreerd onder corsanummer: 18.001868
2. Intentieverklaring Meerlaagsveiligheid Utrecht geregistreerd onder corsanummer: 18.001869

De secretaris

b/a

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

M.H. Bander

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Aan:

- het college van Burgemeester en Wethouders van de Utrechtse gemeenten
- het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden van de waterschappen
- hoofdingenieur-directeur (HID) Rijkswaterstaat Midden-Nederland

Datum: 23 januari 2018

Betreft: Intentieverklaring meerlaagsveiligheid Utrecht

Geachte bestuurders,

Hierbij roep ik u, namens het bestuurlijk overleg meerlaagsveiligheid Utrecht, op om de komende jaren samen te werken aan het beperken van de gevolgen van overstromingen en daarmee uitvoering te geven aan dat onderdeel van het Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie. Om deze samenwerking te bekrachtigen nodig ik u uit om de Intentieverklaring Meerlaagsveiligheid Utrecht te ondertekenen.

Deltaprogramma en Deltaplan Ruimtelijke adaptatie

Met het verschijnen van het Deltaprogramma 2018 en het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie op Prinsjesdag 2017 is gevolgbeperking van overstromingen volwaardig onderdeel van de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie. Het is daarmee ook onderdeel van de afspraak dat alle overheden ruimtelijke adaptatie uiterlijk in 2020 in hun beleid verankeren en gezamenlijk aan de slag gaan, zodat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. De ambities, afspraken en acties uit het Deltaplan zijn alleen te realiseren als we gezamenlijk aan de slag gaan. Geen enkele partij kan het alleen.

Follow up Bestuurlijke conferentie meerlaagsveiligheid 2016

De Intentieverklaring die nu voorligt is de follow up van de bestuurlijke conferentie meerlaagsveiligheid op 28 september 2016, georganiseerd door de Veiligheidsregio Utrecht en Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden. Vrijwel alle overheden in de regio Utrecht met een rol in de waterveiligheid waren vertegenwoordigd, waaronder 21 burgemeesters en 2 dijkgraven. Daar is gesproken over wat de meerlaagsveiligheidsbenadering betekent voor ieders eigen verzorgingsgebied (inclusief de vitale en kwetsbare voorzieningen), welke kennis daarvoor nodig is, hoe een waterbestendige inrichting op de ruimtelijke agenda's kan komen, hoe de risico-communicatie naar burgers en bedrijven verbeterd kan worden en hoe de functionele samenwerking verder geprofessionaliseerd kan worden. Nu is het tijd om daar, mede in het licht van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, invulling aan te geven.

Aan de slag – ondertekening Intentieverklaring

Met de ondertekening van de Intentieverklaring willen we het startsein geven voor de regionale samenwerking ten aanzien van het beperken van de gevolgen van overstromingen. Als eerste stap in de samenwerking willen we dit jaar (2018) samen met de ondertekenende partijen een plan van aanpak opstellen voor de samenwerking die nodig is om het beperken van de gevolgen van overstromingen uiterlijk in 2020 in hun beleid te verankeren en gezamenlijk aan de slag te gaan.

Op 15 februari organiseert de VNG afdeling Utrecht een bestuurlijke bijeenkomst over ruimtelijke adaptatie. Daar staat de ondertekening van de Intentieverklaring meerlaagsveiligheid Utrecht ook op de agenda. Dit is het eerste formele ondertekeningmoment voor de Intentieverklaring. De stuurgroep meerlaagsveiligheid Utrecht wil op het podium een symbolisch tekenmoment hebben en de Intentieverklaring ter plekke aanbieden aan Hermen Borst (directeur Staf Deltacommissaris). Ik nodig u bij deze uit om op 15 februari de Intentieverklaring te ondertekenen en /of aanwezig te zijn bij het symbolisch tekenmoment. Als u onverhoopt verhinderd bent of meer tijd nodig heeft kunt u vanzelfsprekend ook op een ander moment tekenen.

Graag horen we of u er de 15^e bij kunt zijn en wilt ondertekenen. Zou u dit willen doorgeven aan bestuurssecretariaat@ijsselstein.nl ? Voor meer informatie kunt u terecht bij Elsbeth Beeke e.beeke@vru.nl of 06-53642723

Met vriendelijke groet,

Patrick van Domburg,

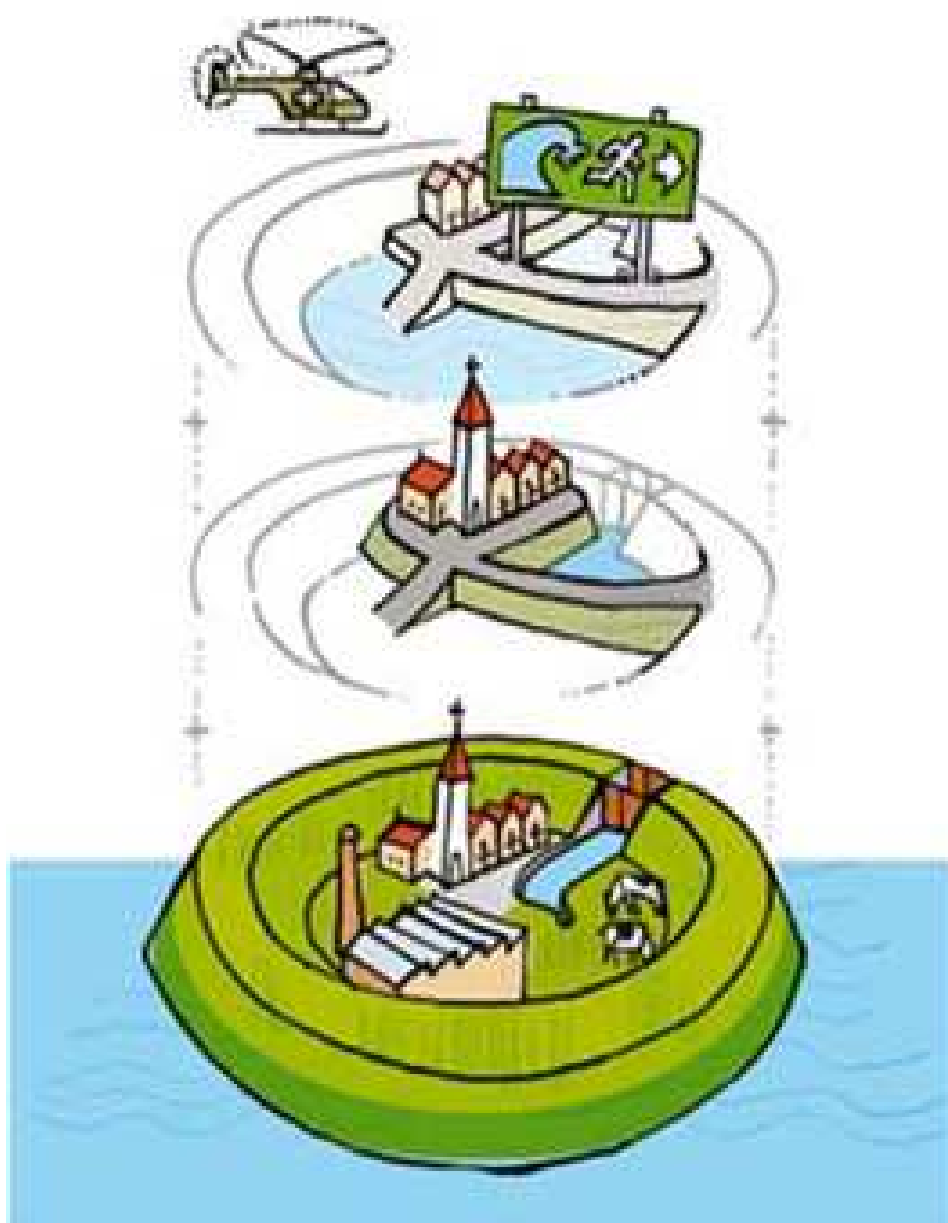
Lid AB Veiligheidsregio Utrecht, ambassadeur meerlaagsveiligheid, tevens burgemeester IJsselstein

Mede namens het bestuurlijk overleg meerlaagsveiligheid Utrecht:

- Patrick Poelmann, Coördinerend Dijkgraaf VRU, tevens dijkgraaf Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden
- Jacqueline Verbeek-Nijhof, gedeputeerde provincie Utrecht

Meerlaagsveiligheid Utrecht

Intentieverklaring

1 Ondergetekenden

Gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten-Spakenburg, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist;

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Waterschap Vallei en Veluwe, Waterschap Amstel Gooi en Vecht en Waterschap Rivierenland;

Provincie Utrecht;

Rijkswaterstaat Midden-Nederland;

Veiligheidsregio Utrecht.

Hierna tezamen genoemd als: Partijen

2 Overwegende dat:

- a) Er een Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie is, dat lokaal en/of regionaal moet leiden tot een langjarige en planmatige aanpak van het beperken van de gevolgen van overstromingen¹, wateroverlast, hittestress en droogte.
- b) Partijen met ondertekenen van de intentieverklaring Meerlaagsveiligheid Utrecht feitelijk uitvoering geven aan bovengenoemd onderdeel van het Deltaprogramma 2018 met betrekking tot het beperken van de gevolgen van overstromingen en in de aanpak de samenhang met de andere thema's borgen.
- c) In het gebied al een aantal samenwerkingsverbanden actief zijn op het thema Ruimtelijke Adaptatie.
- d) Partijen erkennen dat klimaatverandering en de daarmee samenhangende verhoogde risico's van overstroming op economische waarden en volksgezondheid aanleiding is om op een andere wijze naar de (bebouwde) omgeving (en daarmee de ruimtelijke ordening) te kijken.
- e) Het overstromingsrisico in het Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio Utrecht is opgenomen als een van de prioritaire risico's voor haar gebied.
- f) Partijen samen willen gaan werken op het concept meerlaagsveiligheid, waaronder de thema's overstromingsrobuust inrichten en-bouwen, en komen tot maatregelen die leiden tot een verbetering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- g) Partijen op het thema meerlaagsveiligheid nog zoekende zijn hoe zij op een doelmatige en effectieve manier de gevolgen van een overstroming het hoofd kunnen bieden.
- h) Partijen aangeven dat samenwerking met andere partijen in de regio bijdraagt aan de onder g) genoemde doelmatigheid en effectiviteit.
- i) Partijen samenwerken vanuit ieders eigen rol, bevoegdheid en verantwoordelijkheid en vigerend beleid in beginsel uitgangspunt is;

¹ Deltaprogramma 2018

Meerlaagsveiligheid

De meerlaagsveiligheidsbenadering zoekt veiligheidsoplossingen in drie lagen:

- Laag 1: maatregelen om overstromingen te voorkomen (dijkversterkingen)
- Laag 2: gevolgen van overstromingen beperken via bv ruimtelijke inrichting (waterrobuust ontwikkelen)
- Laag 3: gevolgen van overstromingen beperken via crisisbeheersing

Meerlaagsveiligheid Utrecht richt zich op de lagen 2 en 3.

3 Verbinden zich aan de volgende intenties:

- a) Partijen delen als ambitie voor hun gebied dat in de toekomst bij hoog water aan de kust, het Eemmeer en in de Nederrijn-Lek, waar redelijkerwijs mogelijk: slachtoffers, schade en maatschappelijke ontwrichting, worden voorkómen, veerkracht met betrekking tot wederopbouw wordt vergroot en evacuatieproblemen ten tijde van de crisissituatie worden verkleind.
- b) Partijen gaan in "Meerlaagsveiligheid Utrecht" samen werken aan een langjarige en planmatige aanpak van het beperken van de gevolgen van overstromingen². Partijen geven daarmee uitvoering aan dat onderdeel van het Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie.
- c) Het aangaan van de samenwerking op meerlaagsveiligheid betekent onder andere dat Partijen gebruik maken van bestaande kennis (lopende projecten, programma's en onderzoeken) en aansluiten bij initiatieven die reeds lopen op dit terrein³;
- d) Partijen nodigen andere partijen uit om deel te nemen aan "Meerlaagsveiligheid Utrecht", zowel andere overheden als regionale corporaties, burgers, NGO's, diverse soorten bedrijven en lokale industrie.
- e) Partijen gaan een langjarige en planmatige aanpak opstellen. In deze aanpak staat onder andere aangegeven:
 - o De overwegingen om de aanpak op te stellen;
 - o De prioriteiten van deze aanpak
 - o De rol en bijdragen van de betrokken partijen in tijd en eventueel geld;
 - o Op welke manier hierbij wordt samengewerkt met de andere partijen.
 - o De planning en afspraken rondom communicatie

4 Slotbepalingen

Deze intentieverklaring treedt in werking met ingang van 1 maart 2018 en geldt voor de periode tot 31 december 2020. Binnen deze periode worden in een Plan van Aanpak afspraken gemaakt over de toekomst.

Deze intentieverklaring mag openbaar worden gemaakt, waardoor andere partijen kennis kunnen nemen van de afgesloten intentieverklaring, en zich kunnen aansluiten bij het programma.

Partijen komen overeen dat de afspraken in deze intentieverklaring niet in rechte afdwingbaar zijn.

² Deltaprogramma 2018

³ Denk hierbij bijvoorbeeld aan het Plan van Aanpak Coalitie ruimtelijke Adaptatie Regio Utrecht en het Manifest van het Platform Water Vallei en Eem.

5 Ondertekening

(naam)
(functie & organisatie)

Datum 2018